

4. Козак К. Б. Роль лідерства в системі управління персоналом на підприємстві / К. Б. Козак // Економіка харчової промисловості. - 2013. - № 3. - С. 24-28.
5. Мармаза О. І. Ефективне лідерство як інструмент стратегічного управління / О. І. Мармаза // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. - 2013. - Вип. 29. - С. 289-297.
6. Немцов В. Д. Стратегічний менеджмент [Текст]: підручник / В. Д. Немцов, Л. Є. Довгань. — К.: ТОВ “УВПК “ЕксОб”, 2002. — С. 482
7. Пічугіна Т. С. Управління змінами: навч. пос. / Т. С. Пічугіна, С. С. Ткачова, О. П. Ткаченко. – Х.: ХДУХТ, 2017. – 226 с.
8. Скібіцький О. М. Антикризовий менеджмент [Текст]: навч. посіб. / О. М. Скібіцький. — К.: Центр учб. літератури, 2009. — С 536
9. Стасюк В. О. Лідерство як елемент організаційної культури на підприємстві / В. О. Стасюк // Управління розвитком. - 2013. - № 20. - С. 102-104.
10. Холодницька А. В. Формування ефективного лідерства в умовах структурних змін в економіці / А. В. Холодницька // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. - 2014. - Вип. 149. - С. 289-295.

УДК: 35:321:327

Халецька Аліна Анатоліївна,
*докторка наук з державного управління,
професорка, професорка кафедри управління та адміністрування
КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»
спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»*

ПУБЛІЧНЕ ВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ: НОВІ СТАНДАРТИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДЕРЖАВИ

Побудова в Україні демократичної, соціальної та правової держави з надзвичайною гостротою ставить перед науковцями і практиками проблемні питання, які потребують вирішення і є на часі, зокрема - реалізація комплексних змістовних реформ в сфері державного управління та запровадження в Україні адміністративної реформи.

На думку Ю. Тодики, «доволі часто на шляху реалізації Конституції стоїть відсутність ефективної управлінської структури, яка б забезпечувала практичне втілення державою тих вимог, які зафіксовані на конституційному рівні» [1] і ефективність цієї реалізації значною мірою визначається якістю діяльності органів державної влади.

На думку К. Бабенко, адміністративна реформа в Україні має високий рівень актуальності, що обумовлено її основною метою - створення системи державного управління відповідно стандартам демократичної правової держави, потребам та запитам кожного громадянина, зокрема: трансформація системи органів влади шляхом переходу від безпосереднього галузевого та функціонального управління до вироблення і реалізації державної політики у відповідних сферах; встановлення прозорої системи відповідальності органів виконавчої влади за реалізацію прав і свобод громадян; залучення широкої громадськості до формування урядової політики; створення системи громадського контролю за діяльністю центральних та місцевих органів виконавчої влади тощо [2].

Наразі необхідними стають процеси трансформації, які здатні змінити «обличчя» влади для встановлення якісно нової взаємодії з іншими суспільними інститутами для переорієнтації її функцій на потреби людини. Важливим наслідком запровадження адміністративної реформи з точки зору реалізації Конституції України є якість реалізації та забезпечення конституційної вимоги взаємодії гілок державної влади; її внутрішня структурна й функціональна перебудова, зміна стосунків між органами державної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування; запровадження механізму контролю за функціонуванням виконавчої влади з боку суспільства; подальший розвиток громадянського суспільства.

У системі взаємовідносин з державою громадянське суспільство є сферою автономної самореалізації та самоорганізації громадян з активною громадською позицією в системі соціальної взаємодії та соціальної організації, що створюється в мережі добровільних організацій. В конституційних актах України, таких як Декларація про державний суверенітет від 16 липня 1990 р., Акт незалежності від 24 серпня 1991 р. та Конституція України від 28 червня 1991 р., закріплені засади формування громадянського суспільства в нашій державі. Конституційні підвалини формування громадянського суспільства закладені у статтях 1, 5–15, 19 Розділах III і XI Основного закону України, де йдеться про принципи народовладдя, а також вказано його форми та види.

Серед стратегічних напрямів розвитку громадянського суспільства в Україні визначені наступні, це: створення сприятливих умов для формування та інституційного розвитку організацій (інститутів) громадянського суспільства; забезпечення ефективних процедур участі громадськості під час формування та реалізації державної, регіональної політики, вирішення питань місцевого значення; стимулювання участі інститутів громадянського суспільства в соціально-економічному розвитку України; створення сприятливих умов для міжсекторальної співпраці та ін.

У Проекті «Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021 – 2025 роки» (далі – Національна стратегія) визначено позитивну тенденцію розвитку громадянського суспільства в Україні - це поступове зростання кількості його інститутів. За даними державної статистики протягом 2016 - 2019 рр. загальна кількість громадських об'єднань збільшилася на 19526 (з 71074 до 90600), благодійних організацій - на 3728 (з 15384 до 19112), релігійних організацій - на 3086 (з 23261 до 26347), творчих спілок (інших професійних організацій) - на 38 (з 279 до 317), професійних спілок та їх об'єднань - на 2165 (з 26321 до 28486), організацій роботодавців - на 125 (з 411 до 536), органів самоорганізації населення - на 199 (з 1415 до 1614).

Разом з тим, у міжнародному моніторинговому звіті «Барометр ОГС: оцінка середовища для громадянського суспільства у країнах Східного партнерства» (червень 2019-липень 2020) зафіксовано низку проблем в сфері правового забезпечення консультацій з громадськістю [3].

За даними опитування Фонду «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва, на сьогоднішній день визначені конкретні проблеми громадського сектору, зокрема: створення «кишенькових» громадських організацій (при органах влади, партіях, олігархах) – 75%; залежність діяльності громадських інституцій від донорів («від гранту до гранту») – 68%; слабкий зв'язок громадських організацій з громадою (54%); відсутність солідарності, конфліктність, нездатність знаходити порозуміння (50%); амбіційність при відсутності потрібного рівня кваліфікації та знань, небажання вчитися (47%). Також громадські організації мають обмежений доступ до ресурсів і, відповідно, низький рівень інвестицій [3].

Тільки на основі рівноправного діалогу влади та суспільства приймаються значні соціальні та політичні рішення.

Як відповідь на виклики, у Проекті «Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021 – 2025 роки» пропонується рішення – «удосконалення засад діяльності громадських рад при органах виконавчої влади, зокрема шляхом удосконалення процедури їх створення та діяльності, посилення експертних функцій, встановлення гарантій залучення до формування та реалізації державної політики, передбачення можливості створення громадських рад при територіальних підрозділах органів виконавчої влади» [4].

В Україні зроблено важливі кроки, щодо залучення громадськості до прийняття управлінських рішень та формування політики держави. Практика залучення громадськості до спільної роботи з органами виконавчої влади розпочалася у 1993 році за фактом створення Ради підприємців України при Кабінеті Міністрів України (постанова КМУ від 22 березня 1993 року № 210). Утворення перших громадських рад було ініційовано Постановою Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 р. № 1378 «Деякі питання щодо забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики». Нині чинною є Постанова Кабінету Мі-

ністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» зі змінами від 24 квітня 2019 р. № 353 [5].

За цей період досвід становлення громадських рад продемонстрував численні приклади успішної роботи цих консультативно-дорадчих органів, зокрема Громадських рад при Міністерстві фінансів України та при Міністерстві освіти і науки України, які є тимчасово консультативно-дорадчими органами, утвореними для сприяння участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, ефективної взаємодії органів виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства, здійснення громадського контролю за діяльністю органів влади, врахування побажання громадськості при формуванні та реалізації державної політики у сфері компетенцій органів виконавчої влади [6].

Розвиток нових механізмів громадської участі в органах державної влади та органах місцевого самоврядування потребує створення необхідних правових та організаційних умов для використання інструментів громадської участі, належного врегулювання, а також удосконалення законодавчого регулювання щодо впровадження нових інформаційно-комунікаційних технологій для забезпечення механізмів місцевої демократії, сприятиме утвердженню нових стандартів демократичної держави.

Список використаних джерел:

1. Тодика Ю. М. Фактори реалізації Конституції України // Вісник Академії правових наук України. – 2002. – №3(30). – С. 27.
2. Бабенко К. А. Адміністративна реформа як невід’ємна складова процесу реалізації конституції України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://baas.gov.ua/ua/proekty/articles/b/425-administrativna-reforma-yak-nevid-emma-skladova-protsesu-realizatsiji-konstitutsiji-ukrajini.html>
3. Фонд «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dif.org.ua/>
4. Проект «Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021 – 2025 роки» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.prostir.ua/?focus=scho-varto-znaty-pro-novuj-projekt-stratehiji-rozvytku-rozvytku-hromadyanskoho-suspilstva>
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» зі змінами від 24 квітня 2019 р. № 353. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/353-2019-%D0%BF#Text>
6. Громадські ради в Україні. Довідник. / Упорядник М. Лациба. – К.: Укр. незалеж. Центр політ. дослідж., 2003. – 232 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://samoorg.com.ua/blog/2018/09/03/gromadski-radi-v-ukrayini-poshuk-naykrashhogo-formatu-diyalnosti/#_ftn5

УДК: 342. 5:352(477)

Халецький Андрій Вікторович,
*кандидат наук з державного управління,
доцент, доцент кафедри управління та адміністрування
КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»
спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»*

ВЗАЄМОДІЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ В ПРОЦЕСІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

Управління комунікативним процесом із громадськістю на рівні органів державної влади порушує питання про застосування можливостей та здатність відповідних управлінців адекватно сприймати і реалізовувати комунікативний потенціал. Проте практика останніх років в Україні демонструє, що подібні дії наштовхуються на повторення одних і тих самих управлінських помилок при застосуванні і типових практик впровадження інноваційних технологій комунікацій, і нових підходів стратегічної комунікації.